

שיטת הבחירות

הדף הזה מסכם את כל הנושא במילים פשוטות. קוראים לאט, חלק אחר חלק. אחרי כל חלק עוצרים ומספרים לעצמכם מה למדנו.

הנושא במבט כולל

- 1 שיטת הבחירות** — מאפייני שיטת הבחירות בישראל כלליות: לכל אזרח ישראלי מגיל 18 ומעלה זכות להצביע; זכות ההיבחרות לכנסת מגיל 21 ומעלה. שוויוניות: לכל קול משקל זהה. חשאיות: ההצבעה חשאית, למנוע לחץ ושוחד. ישירות: בוחרים ישירות את המפלגה, לא אלקטורים. יחסיות: חלוקת המושבים בכנסת יחסית לקולות. ארציות: כל הארץ מחוז בחירה אחד.
- 2 שיטת הבחירות - המשך** — רשימתיות: בוחרים ברשימת מועמדים של מפלגה. תקופתיות: בחירות כל 4 שנים (או מוקדם יותר בפירוק הכנסת). 2 יתרונות וחסרונות השיטה יתרונות: ייצוג מדויק של כל גווי הציבור, פשטות, הוגנות יחסית. חסרונות: ריבוי מפלגות, קושי להרכיב קואליציה יציבה, חולשה של מפלגות גדולות מול מפלגות קטנות, קשר חלש בין ח"כ לאזרח.
- 3 שיטת הבחירות - המשך** — אחוז החסימה אחוז החסימה הוא הסף המינימלי של קולות הדרוש למפלגה כדי להיכנס לכנסת (כיום 3.25%). מטרתו: למנוע פיצול יתר של הכנסת למפלגות קטנות רבות. 2 שיטות בחירות בעולם שיטה רובית (מחוזית): המועמד עם הרוב במחוז זוכה; פשוטה אך מעוותת ייצוג. שיטה יחסית (ארצית): חלוקה יחסית של מושבים; מדויקת אך מעודדת פיצול. ישראל משלבת שיטה יחסית-ארצית-רשימתית.
- 4 שיטת הבחירות - המשך** — היסטוריה של שיטת הבחירות בישראל השיטה נקבעה עוד בתקופת היישוב, בהשפעת הרצון לייצג את כל הזרמים. בחירות ישירות לראש הממשלה (1996-2001) - ניסוי כושל שבוטל. אחוז החסימה הועלה עם השנים כדי לצמצם פיצול. 2 חלוקת המושבים בפועל 120 מושבים בכנסת מחולקים יחסית לקולות הכשרים. שיטת החלוקה: ממוצע הדיין (בדר-עופר, על שם חברי הכנסת יוחנן בדר ואברהם עופר שהציעו להנהיגה) - שיטה יחסית לחלוקת המנדטים העודפים. אחוז החסימה (3.25%): מפלגה שלא עברה אותו אינה נכנסת לכנסת.
- 5 שיטת הבחירות - המשך** — השפעת השיטה על הפוליטיקה ריבוי מפלגות: כל קבוצה מיוצגת, אך קואליציות שבירות. מפלגות קטנות מחזיקות מאזן כוח משמעותי. קריאות לרפורמה: העלאת אחוז החסימה, שיטה מחוזית, בחירה אישית של ח"כים. 2 בחירות בישראל - נתונים אחוזי הצבעה בישראל גבוהים יחסית למערב (כ-70% ומעלה). הבחירות הן יום חג לאומי: חוק הבחירות קובע שיום הבחירות הוא יום שבתון. הצבעה נעשית בקלפיות ברחבי הארץ ובקלפיות נגישות לבעלי מוגבלויות.
- 6 שיטת הבחירות - המשך** — מושגי מפתח לחזרה מאפייני שיטת הבחירות בישראל יתרונות וחסרונות השיטה אחוז החסימה שיטות בחירות בעולם היסטוריה של שיטת הבחירות בישראל חלוקת המושבים בפועל

מה שואלים בבגרות על הנושא הזה?

- מאפייני שיטת הבחירות בישראל
- יתרונות וחסרונות השיטה
- שיטות בחירות בעולם
- היסטוריה של שיטת הבחירות בישראל
- חלוקת המושבים בפועל
- השפעת השיטה על הפוליטיקה

טעויות נפוצות — תזכורת אחרונה:

- מציינים את המושג בלי להציג אותו - ציון בלבד לא מספיק.
- שוכחים לקשר את ההסבר לקטע עצמו - חובה ציטוט או התייחסות ישירה לקטע.
- כותבים תשובה כללית בלי המושגים המקצועיים מהמחווין.

מבוסס על חומרי עמוד הנושא באתר ועל מוקדי הלימוד של משרד החינוך (תכנית אשנב). חומר לתרגול ולחזרה עצמית.